

Integratie? Migrant, houd u gewoon aan de wet

Integreren? Aanpassen? Oké. Maar waaraan dan? Dé Nederlandse identiteit bestaat immers niet, betoogt prominent PvdA-lid Sander Terphuis.

De discussie over integratie laat eens in de zoveel tijd weer op. Dat is al jaren zo. Niets nieuws onder de zon zou je dus zeggen. Toch wel. Bij deze discussieronde over integratie wordt sterk de nadruk gelegd op Nederlandse waarden. Immigranten zouden moeten handelen volgens die waarden.

Ik moest denken aan de tijd dat ik bezig was om te integreren in de Nederlandse samenleving. Ik maakte een ontdekkingsreis door heel Nederland om kennis te maken met de Nederlander en met Nederlandse normen en waarden. Maar wie is eigenlijk de Nederlander en wat zijn Nederlandse waarden?

In Friesland maakte ik kennis met het jaarlijkse zeilevenement skûtsjesilen. Daar waren ze bovendien in de winter bezig met ijstransplantatie om zo moeder de natuur een handje te helpen de Elfstedentocht te kunnen rijden. In Brabant maakte ik kennis met een heel andere kant van Nederland. Drie dagen lang feesten met drank en polonaise. Ja, het was carnaval. In Brabant willen ze eigenlijk niets weten van het skûtsjesilen en van ijstransplantatie. En in Friesland verklaren zij die Brabo's voor gek met hun carnavalsfeest.

In de biblebelt weigeren sommige ouders, met een beroep op Gods wil, hun kinderen te laten inenten. Het zijn hun waarden. Sommige kinderen worden ernstig ziek als gevolg van mazelen. Tijdens mijn reis door Nederland kwam ik ook terecht in Urk en Staphorst. En daarna reisde ik naar Amsterdam; de stad met meer dan 150 nationaliteiten bij elkaar. In Urk en Staphorst gelden heel andere normen en waarden dan in Amsterdam.

Moeten de immigranten bij hen thuis de gordijnen opendoen om te slagen in hun integratie? Of is het beter om elke dag om zes uur met een

'In Friesland verklaren ze de Brabo's voor gek met hun carnaval.' FOTO ANP

bord stampot aan tafel te zitten met een kuiltje in het midden voor de jus; als teken van deltawerken in het klein. Zoets als de Nederlandse waarden bestaat in feite niet.

Hollandse uitvinding

Wat wel bestaat, zijn de waarden van rechtsstaat, zoals gelijkheid van man en vrouw, scheiding van religie en Staat, discriminatieverbod, gelijkheid voor de wet en eerlijke procesgang. Deze waarden zijn eigenlijk geen Hollandse uitvinding. Dit zijn de waarden die ook in Nederland gelden, en die door iedereen moeten worden gerespecteerd en nageleefd.

Het is onbegrijpelijk om aan de immigranten te vragen de Nederlandse

waarden na te leven, terwijl we niet weten wat die waarden precies zijn. Waar het om gaat, is dat immigranten zich, zoals ieder ander, aan de wet moeten houden, waarin de waarden van de rechtsstaat zijn verankerd. In de discussie over integratie moet het primair daarover gaan.

Eerder zei koningin Máxima dat ze nog steeds niet weet wat de Nederlandse identiteit precies inhoudt. Zij refereerde in haar toespraak aan haar eigen oriëntatie op Nederland en concludeerde dat de Nederlandse identiteit niet bestaat. Nederland is te veelzijdig om in één cliché te vatten, zei ze. Verscheidenheid en vermening geven Nederland kracht, aldus koningin Máxima. Volgens haar moeten we niet meer spreken over

de Nederlandse identiteit, maar kijken naar manieren waarop mensen zich verbonden voelen met dit land.

In 1996 schreven Fluitsma en Van Tijn een lied dat Nederland treffend weergeeft. Zij hebben het over een land van duizend meningen, het land van nuchterheid: 'Vijftien miljoen mensen op dat hele kleine stukje aarde. Die schrijf je niet de wetten voor, die laat je in hun waarde.'

Dat immigranten moeten integreren en zich aanpassen, is begrijpelijk. Als meetlat moeten wel de waarden van de rechtsstaat gelden. Deze zijn fundamenteel. Bovendien geven ze duidelijk richting aan de integratie. En laat de immigranten verder in hun waarde.

Sander Terphuis

kwam in 1990 als Iraans vluchteling naar Nederland, studeerde rechten en filosofie en koos in 1995, na zijn naturalisatie, een Nederlandse naam.

commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteurs.

Aan gelovig of ongelovig zijn mag geen moreel oordeel hangen

In dertien islamitische landen staat op niet gelovig zijn de doodstraf

Het was zo'n handig woord, 'heidenen'. In christelijk Nederland wist iedereen een halve eeuw geleden precies wie met die term werden bedoeld. Het was niet bepaald een aanbeveling. Heidenen stonden in de morele hiërarchie een flink end lager dan christenen. Andere gelovigen bevonden zich daar ergens tussenin. Alle reden tot schaamte over de herinnering aan dat arrogante uitgangspunt dat ervanuit ging dat gelovigen betere mensen zouden zijn dan ongelovigen of andersgelovigen. In het rapport 'Freedom of Thought', dat de Internationale Humanistische en Ethische Unie

vandaag uitbrengt, gaat het over de rechten van ongelovigen wereldwijd. Het rapport schetst een sombere situatie. De vrijheid om jezelf ongelovig te noemen, neemt af, vooral in islamitische landen als Saudi-Arabië, Egypte en Maleisië. In dertien islamitische landen staat op ongelovig zijn de doodstraf. Wie niet in God gelooft krijgt een behandeling als een gevaarlijke crimineel. Aan het niet geloven in God koppelen politieke leiders van die landen negatieve kwalificaties, zoals ook ooit aan het woord heiden kleefden. Uitsluitend zij die geloven in een voorgeschreven God zouden een goede inborst hebben, en daar-

mee bestaansrecht als burger. Juist die koppeling, waarbij aan het gelovig zijn volgens voorgeschreven regels, een moreel etiket hangt, moet met klem worden afgewezen worden. Dat in Nederland het recht om niet te geloven over het algemeen vanzelfsprekend is geworden, is vooral reden om alert te blijven. Gelovigen en ongelovigen moeten deze ruimte koesteren en er samen zuinig op zijn. Op het overstappen van het ene naar het andere geloof, of het loslaten van religie, staat in Nederland geen straf, ook niet een informele in de vorm van sociale uitsluiting, zoals vroeger wel het geval was. De inventarisatie over de toegenomen

vijandigheden tegen ongelovigen en andersgelovigen wereldwijd laat zien dat die ruimte om individuele keuzes te maken bij het gelovig zijn of het niet-gelovig zijn, afneemt. Alle reden om hierover bezorgd te zijn en, vooral, om in actie te komen. Gezien het grote aandeel niet-gelovigen wereldwijd, zo'n 16 procent, gaat het om een substantieel aantal. In Nederland heten heidenen tegenwoordig 'spiritueel ongebonden'. En daarmee is ook het morele oordeel achter de horizon verdwenen, zoals het hoort. Gelijke monniken, gelijke kappen, of het nu om vrome gelovigen gaat of om wie zonder religie door het leven wil gaan.